

El llenguatge

Derivats en menta

Un recurs expressiu del llenguatge popular consisteix en l'ús de certes formes del femení de noms derivats de verbs per mitjà del sufix *menta*, amb les quals vol donar una idea d'intensitat o de profusió que no té la forma normal del masculí. Aquest recurs, és clar, es limita als derivats d'aquells verbs amb un significat susceptible d'admetre la idea d'intensitat. Recordem, així, haver sentit frases com Una «embussamenta» de cotxes, Quina «esveramenta» que hi va haver!, Se'ns va presentar amb tota l'«acompanyamenta», Quina «carregamenta» que en duïa!, Es va sentir una gran «pica-menta» de mans. Potser, però, les formes més usuals són les que provenen de verbs que expressen enuig, com «emprenyaments», «enfadamenta» i «amoïnamenta», a alguns dels quals, curiosament, no es reconeix ni tan sols l'usual derivat en ment.

En realitat, aquestes formes del parlar popular, que algú podria considerar com unes manifestacions d'un llenguatge molt vulgar o molt poc cultivat, representen la supervivència d'un sufix llatí amb el qual es formaven noms col·lectius, alguns dels quals han passat al català, com *impedimenta*, *vestimenta* i *ferramenta*. El primer és el que té un sentit més especialitzat, propi del llenguatge militar. El Diccionari Fabra el defineix dient «Bagatge que porta la tropa i impedeix la celeritat de les marxes i operacions». *Vestimenta* és sinònim de vestit i vestidura però comporta sempre aquesta idea d'intensitat a què ens hem referit, equivalent, en aquest cas concret, a *solemnitat*, *enfarfec*. I *ferramenta* és el que ha esdevingut sens dubte més usual, amb diversitat de significacions segons el context: d'eines de ferro, d'armes, conjunt de peces de ferro, dentadura.

Es doncs, per analogia a aquestes formes provinents de noms col·lectius llatins que s'originen aquests noms populars acabats en *menta* que sovint tenim ocasió d'escoltar, els quals, d'altra banda, no han pas deixat d'obtenir una consideració oficial, ja que alguns d'ells figuren inclosos al Diccionari General de la Llengua Catalana. Hi trobem, si més no, un derivat de nom, *cornamenta*, i dos derivats de verbs, *enraonamenta* i *xerramenta*, que són, és clar, els més anàlegs als que hem comentat.

Albert Jané